

DĖL BRUTALIAUS SPORTININKŲ IR ŽIŪROVŲ ELGESIO PER SPORTO VARŽYBAS

SKIRTA SPORTININKAMS

Sportas – fizinės veiklos forma, reikalaujanti varžymosi maksimaliomis dvasinėmis ir fizinėmis pastangomis, visa tai darant laikantis pagarbos varžovui, garbingos kovos ir taikos principų. Tačiau pasitaiko atvejų, kai sportininkai naudoja fizinę jėgą vadovaudamiesi ne sportiniais principais ir tikslais, o kitais motyvais, – tiesiog išreiškia pyktį ar kompensuoja nesugebėjimą veikti pagal žaidimo taisykles. Sveikatos sutrikdymas, padarytas pažeidžiant sportines taisykles, yra nepageidaujamas rezultatas, ypač jei tai daroma tikslingai.

Sportas šiandien – pagal tam tikras taisykles organizuojama specifinė fizinių ir intelektualinių užsiėmimų rūšis, derinant fizinius ir intelektualinius gebėjimus, skirta varžymuisi. Todėl pagrindinė sporto, kaip veiklos, išraiška – kūno judesiai, fizinės jėgos naudojimas. Sportas tarytum unikali ir išskirtinė gyvenimo sritis, kur už atitinkantį taisykles fizinės jėgos naudojimą asmenims nekyla teisinė atsakomybė, ir, priešingai – sportininkai, pasižymintys geresnėmis fizinėmis savybėmis, efektyvesniu jėgos naudojimu, yra sveikinami, gerbiami ir net šlovinami.

Tarptautinis teisinis fizinio smurto reguliavimas sporte yra itin skurdus. Paminėtina bene vienintelė Europos konvencija dėl žiūrovų brutalaus elgesio per sporto varžybas ir ypač futbolo renginius. Tuo tarpu fizinio smurto tarp žaidėjų reglamentavimo nėra, o remiamasi bendraisiais Europos žmogaus teisių konvencijos principais, skelbiančiais, jog žmogaus kūnas neliečiamas, niekas negali patirti fizinio smurto. Vadinas, valstybės, pasitelkdamos nacionalinę teisę, pačios reguliuoja fizinio smurto sporte traktavimą ir atsakomybę už jo panaudojimą.

Kontaktinis sportas (angl. contact sport; rus. контактный спорт 23), pasireiškiantis sporto šakos arba rungties, kuriose sportinės kovos dalyvių tarpusavio sąlytis (susidūrimas) yra leidžiamas taisyklių, t. y. sudedamoji sporto šakos dalis. Tai boksas, futbolas, regbis, ledo ritulys, krepšinis, kovos menai ir kt. Lėkščiasvydis (Ultimate) – nekontaktinis sportas ir jame net taisyklėmis kontaktas yra draudžiamas.

Ribinis smurtas, kai fizinė jėga tiesiogiai nukreipta į varžovo kūną, jos naudojimo

paskirtis šalutinės su varžovu nesusijusios užduoties įvykdymas (įmesti kamuolį į krepšį, įmušti įvartį ir pan.) krepšinis, futbolas, regbis).

Kriminalinis smurtas, kai šiurkščiai pažeidžiant taisykles fizinė jėga tiesiogiai nukreipta į varžovo kūną, siekiant sutrikdyti sveikatą, neretai sukeliant sunkius padarinius.

Kriminalinis smurtas išeina už priimtinos fizinės jėgos pasireiškimo būdų, kai vienas iš sportininkų imasi itin agresyvios, neproporcingos ir šiurkščios jėgos naudojimo, kuri nėra priimtina kitiems

sportininkams, kadangi šturkščiai pažeidžia žaidimo taisykles bei sukulia sveikatos sutrikdymus. Todėl atsiranda pagrindas *taikyti teisės normas, numatančias atsakomybę už sveikatos sutrikdymus*. Tokia atsakomybės rūšimi galėtų būti baudžiamoji atsakomybė. Baudžiamajoje teisėje fizinio smurto samprata apima veiksmus, kuriais pažeidžiama kito žmogaus kūno neliečiamybė, daroma žala sveikatai arba atimama gyvybė, taip pat ir veiksmus, kuriais siekiama tokią žalą padaryti. Todėl pateiktas teisinis fizinio smurto apibrėžimas taikomas išskirtinai tais atvejais, kai fizinė jėga naudojama šturkščiai pažeidžiant sporto taisykles.

SKIRTA ŽIŪROVAMS

Nustatomos prevencinės priemonės varžybų vietoje.

1. Lietuvos skraidančiojo disko federacija, kaip sporto organizacija, yra atsakinga už saugumą ir apskritai už tvarkingą savo organizuojamų varžybų eigą. Todėl siekdama išvengti brutalaus žiūrovų elgesio per lėkščiasvydžio rungtynes ir jį kontroliuoti, įsipareigoja užtikrinti, kad būtų parengtos ir įgyvendintos priemonės, skirtos užkirsti kelią brutaliu žiūrovų elgesiui ir jį kontroliuoti, visų pirma stengdamasi:

1.1. užtikrinti, kad varžybų vietų prieigose ir pačiose varžybų vietose, būtų pasitelkiamos pakankamos viešosios tvarkos palaikymo pajėgos, galinčios užkirsti kelią galimiems brutalaus žiūrovų elgesio protrūkiams;

1.2. sudaryti sąlygas policijos pajėgoms skirtingose vietovėse, kurios yra susijusios su rungtynėmis arba gali tapti su jomis susijusiomis, glaudžiai bendradarbiauti ir keistis reikiama informacija;

1.3. taikyti ir prireikus priimti teisės aktus, numatančius atitinkamas bausmes arba

atitinkamais atvejais administracines priemones asmenims, pripažintiems kaltais dėl nusižengimų, susijusių su brutaliu žiūrovų elgesiu.

1.4. skatinti tinkamą sporto sirgalių klubų veiklos organizavimą ir jų narių gerą elgesį.

2. Lietuvos skraidančiojo disko federacija siekia užtikrinti, prireikus priimdama reikiamus teisės aktus, numatančius sankcijas už taisyklių nesilaikymą, arba kitais atitinkamais būdais, kad tais atvejais, kai galimi brutalaus žiūrovų elgesio protrūkiai, sporto organizacijos ir klubai, prireikus kartu su varžybų vietų savininkais ir valdžios institucijomis, pagal valstybės įstatymuose apibrėžtą savo kompetenciją imtųsi praktinių priemonių tose vietose ir šalia jų užkirsti kelią brutaliu žiūrovų elgesiui arba jį kontroliuoti, o visų pirma siektų garantuoti, kad varžybų rengimo vietose būtų pasirinktos taip, kad būtų sudarytos sąlygos žiūrovų saugumui laiduoti, jose nebūtų vietų, kuriose lengvai galėtų kilti riaušės tarp žiūrovų, būtų galima veiksmingai kontroliuoti minią, būtų įrengti reikiami barjerai ir užtvartos, ir galėtų veikti apsaugos tarnybos ir policijos pajėgos.